

Latvijas Universitātes 69.zinātniskā konference
Bioloģijas sekcijas, Zooloģijas un dzīvnieku ekoloģijas apakšsekcija, 2011.gada 3.februāris

NATURA 2000 VIETU MONITORINGS UPESPĒRLEŅU *MARGARITIFERA* DABAS LIEGUMOS - PIRMIE UN PĒDĒJIE REZULTĀTI

Mudīte Rudzīte

Latvijas Universitāte, Zooloģijas muzejs
Adrese: Kronvalda bulv. 4, LV 1586, Rīga, Latvija, Mudite.Rudzite@lu.lv

Māris Rudzītis

Latvijas Universitāte, Ģeoloģijas muzejs
Adrese: Alberta iela 10, LV 1010, Rīga, Latvija, Maris.Rudzitis@lu.lv

Ilze Čakare

Dabas aizsardzības pārvalde
Adrese: Baznīcas 10, Sigulda, LV 2150, Latvija Ilze.Cakare@dap.gov.lv

Normunds Kukārs

Latvijas Malakologu biedrība
Adrese: Kronvalda bulv. 4, LV 1586, Rīga, Latvija, Normunds.Kukars@inbox.lv

2008.gadā ziemeļu upespērles *Margaritifera margaritifera* monitoringa uzskaites notika Melturu silā un 2009.gadā - Launkalnes dabas liegumā. 2010.gadā Melturu silā veikta atkārtota totālā uzskaitē.

Izdzīvošanas iespēju novērtējumam izmantots kopsavilkums par populācijas dinamiku 40 gadu laika periodā (Rudzīte 2001, Rudzīte 2005). Launkalnes dabas liegumā monitoringa uzskaitēs iekļauta arī biežā perlamutrene *Unio crassus*. Papildus abu sugu gliemeņu populāciju stāvokļa novērtējumam izmantoti 2006.gada hidrobioloģisko un hidroķīmisko analīžu dati.

Situācijas novērtējums: Melturu sila populācija saistīta ar Amatas baseinu, bet to apdraud lielais bebru skaits; Launkalnes populācija ir izolēta, bet ir papildināts strauta foreļu daudzums, tomēr galvenais apdraudējums ir lielais apdzīvoto vietu piesārņojums.

Secinājumi: 1. Abos dabas liegumos *Margaritifera margaritifera* populācijas varētu iznīkt dažu desmitu gadu laikā; 2. Launkalnes dabas liegumā *Unio crassus* populācija augšteces daļā nav apdraudēta, bet lejteces daļā to iznīcina Ekļišu cūku fermas piesārņojums; 3. steidzami jārealizē abu gliemeņu sugu aizsardzības plānos un abu liegumu dabas aizsardzības plānos paredzētos pasākumus; 4. bebru atgriešanās Melturu silā pēdējo gadu laikā rada īpašus draudus *Margaritifera margaritifera* populācijas izdzīvošanai.

Literatūra

Rudzīte M. 2001. Strategy for conservation of the Freshwater Pearl Mussel *Margaritifera margaritifera* L. populations in Latvia. Acta Biologica Universitatis Daugavpiliensis. Vol.1, Nr.1., Daugavpils, 38-44.

Rudzīte M. 2005. Assessment of the condition of freshwater pearl mussel *Margaritifera margaritifera* (Linnaeus 1758) populations in Latvia. Latvijas Universitātes raksti. Acta Universitatis Latviensis. Bioloģija.Biology. Vol. 691., 121-128.pp.